De discussie der Provinciale Staten van Gelderland over het Reglement van Orde.

I.

Bij de discussie der Provinciale Staten over het concept-Reglement van Orde wenschen wij eenige oogenblikken te blijven stilstaan. Wij zullen noch kunnen den loop der beraadslaging geregeld en naauwkeurig volgen; wij willen alleen enkele punten aanstippen die meer bijzonder onze aandacht getrokken hebben.

In de eerste plaats noemen wij de discussie over art. 10: of de namen der afwezige leden, wanneer de vergadering niet in vereischten getale aanwezig is, al dan niet publiek behooren te worden gemaakt? *Tegen* het publiek maken van de namen der afwezige leden, hebben zich inzonderheid verklaard de heeren VAN DER BRUGGHEN en DE MAN. De heeren VAN DER BRUGGHEN en DE MAN schenen zich echter bij de behandeling dezer vraag niet op het juiste standpunt te plaatsen. Zij redeneerden uit het standpunt van de waardigheid der vergadering, van de onaangenaamheid voor de leden, wier namen aldus tot straf werden te pronk gesteld, terwijl zij, om de zaak in het ware licht te zien, zich hadden moeten stellen op het standpunt van het publiek. Indien de publieke zaak niet behandeld kan worden, door de fout van hen, die gesteld zijn de publieke zaak te behartigen, is het niet meer dan pligt, aan het publiek kennis te geven, wie achterlijk zijn gebleven. Wanneer een zóó groot aantal leden ontbreekt, dat de vergadering geene zitting kan houden, is het zeker, dat het meerendeel der afwezigen aan verzuim schuldig is. Er is dan geene betere strafbepaling dan het publiek maken van de namen der afwezigen; die *wettige* redenen van verhindering hadden, zullen zich wel weten te zuiveren.

De aanmerking van den heer VAN DER BRUGGHEN, dat de bepaling ontegtvaardig is, daar zij iemand kan treffen, die slechts éénmaal wegblijft, kunnen wij niet beamen. Het is hier de vraag niet, of men eene eerste fout of eene recidive begaat, maar of men, door zijn verzuim, de vergadering verhindert zitting te houden. Indien het een eerste misstap is, zal de berouwhebbende des te meer aanspraak op gratie hebben. Hetgeen er overigens in deze bepaling hards mogt liggen — zoowel wij er dit niet in zien, — zou weg zijn genomen, door de aanneming van het amendement van den heer ROOSEGAARDE: dat de namen der afwezigen *bij* ELKE *vergadering* zullen worden publiek gemaakt. Dit behoorde eigenlijk regel te zijn bij alle vertegenwoordiging. Terwijl het een krachtige prikkel is tegen verzuim en tegen het dikwerf »door omstandigheden," of »ambtsbezigheden," of »huiselijke zaken" of andere »gewigtige beletselen" verhinderd zijn, zou het tevens met billijkheid de slechts bij uitzondering niet-opkomende leden onderscheiden van die verstokte recidivisten, die voor goed onder de *huiszittende* leden kunnen geteld worden.

De heer DE MAN motiveerde zijne afkeuring van het artikel onder anderen daarmede, dat men de bedoeling van het artikel steeds kan ontduiken, door op de presentie-lijst te teekenen en daarna de vergadering te verlaten. Wij gelooven, dat dit geval niet zeer waarschijnlijk is. Wij twijfelen of een lid de moeite zal nemen, uit Harderwijk, Zutphen of Nijkerk te komen reizen, enkel en alléén *om op de presentie-lijst te teekenen*. Na de verwerping van de amendementen VAN DER BRUGGHEN en ROOSEGAARDE, zocht de heer DE MAN het gevaar voor de leden die komen zouden om heen te gaan, te voorkomen, door zijn amendement (dat werd *aangenomen*) waarbij ook de namen van hen zullen worden openbaar gemaakt, die de vergadering *verlaten*. Deze bijvoeging is, vooral na het aanhangsel van den heer SCHIFF, »wanneer daardoor het verder beraadslagen en beslissen *onmogelijk* wordt gemaakt," van weinig waarde; het haalt den te slappen band niet vaster toe.

Zonderling was vooral de bestrijding van het amendement van den heer ROOSEGAARDE, door de heeren SCHIFF en VAN NISPEN. De heer SCHIFF beweerde, dat het amendement overbodig was, »dewijl het in art. 10 vervat was." Men behoeft slechts artikel 10 en het amendement naast elkander te leggen, om de onjuistheid dezer bewering in te zien. Art. 10 schrijft het publiek maken der namen alléén voor het geval voor, »dat het *vereischt* getal leden" (dat is hier 32) »niet tegenwoordig is." Zoolang slechts één meer dan de helft der wettig vereischt wordende leden opkomt, blijven de namen der *réfractaires* geheim. Bij het amendement daarentegen wordt de publiekmaking bevolen van de namen der afwezigen »bij *elke* vergadering" en het publiek zou daardoor volledige kennis hebben gedragen van de meer of minder trouwe opkomst der respective leden in het algemeen.

De heer VAN NISPEN meende, dat, »indien de leden hunnen pligt niet betrachten, men later hierop altijd kan terugkomen." Maar het doel van dergelijke bepaling is niet zoozeer het niet-betrachten van den pligt te *straffen*, als het niet-betrachten te *voorkomen*. Zij is daarenboven minder censuur van het in gebreke zijnde lid, dan kennisgeving aan het publiek *wie* in gebreke zijn gebleven. — Het argument van het »*later* terugkomen," als de behoefte der bepaling blijkt, is inderdaad niets dan als stelsel aannemen, dat er, alvorens den put te dempen, althans één kalf moet verdronken zijn.

Het amendement van den heer ROOSEGAARDE werd verworpen met *zes en veertig* tegen *zeven* stemmen. Dit zegt veel.

De tweede quaestie, welke meer bijzonder onze aandacht trok is die over het houden of nalaten van het gebed. De Commissie had dit voorschrift, onzes inziens zeer te regt, uit haar ontwerp weggelaten. De heer VAN DER BRUGGHEN heeft, ondersteund door de heeren E. VAN LIJNDEN en DE MEESTER, getracht het er, bij wege van amendement, weder in te lasschen. Zeer juist scheen ons hier vooral de bestrijding door den heer BACKER, dat een formulier-gebed collegialiter gedaan in geene dusdanige vergadering te huis behoort. »Die behoefte gevoelt, zich door gebed te sterken, kan zulks doen, voordat hij zich naar de vergadering begeeft." Inderdaad is dit *in corpore* en *in qualiteit* bidden, naar ons oordeel, noch passend, noch stichtelijk. Volgens het motief door den heer VAN DER BRUGGHEN aangevoerd, zou geen regter — van den kanton-regter af tot den Hoogen Raad toe — de teregtzitting moeten openen, geen advocaat behooren te pleiten, geen procureur eene conclusie voorlezen, geen dokter een recept schrijven, geen hoogleeraar collegie geven, geen militair de manoeuvres kommanderen, zonder voorafgaand gebed, en of dit de plegtigheid der handeling verhoogen en niet aan de spotternij een gereed voedsel schenken zou, betwijfelen wij zeer. Hetgeen goed is te doen, is niet goed *altijd* en *ten allen plaatse* te doen.

Het later ingediend voorstel van den heer PUTMAN CRAMER van het bidden tweemalen 's jaars, ééns in juli en ééns in november, dunkt ons evenmin aannemelijk. Het is eene transactie; het is, als zeide men: telkenmale te bidden is te lastig, maar wij zullen het bij elke zitting eens voor de gansche zitting ineens doen. Dit is eene zaak, gelooven wij, die vooral niet bij loven en bieden moet afgedaan worden. Ook blijft hier het bezwaar van het *in corpore* en *in qualiteit* bidden bestaan.

Nog eene zonderlinge aanmerking bij dit punt maakte de heer VAN NISPEN. Op de zeer juiste aanmerking van den heer NAHUIJS, dat het formulier-gebed voor Israëlitische leden niet paste, antwoordde de heer VAN NISPEN: 1o. dat die aanmerking, reeds voor 25 jaren door den heer VAN NAGELL VAN AMPSEN gemaakt was; 2o. dat er geene Israëlitische leden in de vergadering zitting hadden en dat, als zij er inkwamen, men later het gebed altijd nog kon veranderen.

Van geene van deze beide argumenten kunnen wij de kracht vatten. Is het verboden iets te zeggen, wat de heer VAN NAGELL VAN AMPSEN 25 jaren geleden, óók aangemerkt heeft? geldt hier kopij-regt of verjaring? want wij kunnen niet gelooven, dat de heer VAN NISPEN heeft willen zeggen, dat het reeds refutatie genoeg was, dat de heer VAN NAGELL VAN AMPSEN dit gezegd had. De heer VAN NISPEN schijnt de stille hoop te voeden, dat er geene Israëlitische leden in de Geldersche Staten zullen zitting nemen. Waarvoor anders de moeite genomen van een formulier-gebed aan te nemen, dat, zoodra er een Israëliet in- of uit-gaat, geamendeerd en ge-re-amendeerd zal moeten worden? Ter loops vragen wij nog, of men meent, dat deze gebeds-herzieningen niet aan de plegtigheid der handeling veel afbreuk zullen doen?

Buitenlandsche Berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 29 oct. Zoowel hier als in Karlsruhe heeft de aftreding van den Badenschen minister *Kluber*, eene onbeschrijfelijke sensatie verwekt, omdat zulks eene geheele verandering van stelsel in Baden, en tevens het geheel verval der Pruisische Unie

aankondigt. Het was voornamelijk door zijn toedoen, dat de Pruisen vasten voet in Baden hadden verkregen. Indien intusschen geene minzame schikking tusschen Oostenrijk en Pruisen mogt tot stand komen, tengevolge waarvan de Pruisen vrijwillig aftrekken, dan zijn er van deze zijde nog groote zwarigheden te verwachten, daar de Pruisische regering, niet ligtelijk besluiten zal, de nieuw verworvene Hohenzollernsche vorstendommen onbewaakt te laten. In de Tweede Kamer, die zeer aan de Pruisische Unie hangt, ziet men hevige debatten over de *wegzending* des heeren *Kluber* te gemoet. Men verwacht tevens de terugroeping van den Badenschen minister uit Berlijn, alsmede van prins *Wilhelm*, die in Pruisische dienst staat.

— Van de te Maagdenburg vereenigde commissie ter regeling van de vaart op de Elbe, verneemt men, dat Oostenrijk, Pruisen en Saksen zich voor de opheffing der tollen *zonder schadevergoeding*, daarentegen Hanover, Mecklenburg en Lauenburg zich voor zoodanige schadevergoeding, verklaard hebben.

Frankfort, *30 oct.* Te Kassel is de cholera thans aan het verminderen. In het geheel zijn aldaar binnen weinige weken 333 menschen bezweken.

Frankfort, *31 oct.* De Beijeren en Oostenrijkers hebben uit Munchen en Weenen bepaald bevel ontvangen, de grenzen van den Keurvorstelijken staat *niet* over te trekken. (Dit is in strijd met de opgave van de *Deutsche Volkshalle*, die onder dagteekening van 30 october meldt, dat dit reeds heeft plaats gehad). In dit bevel meent men een nieuwe omkeer van zaken oper te merken.

Als een onderpand van meer vreedzame gezindheid, door het *feitelijk opgeven van den Bondsdag*, heeft dan ook het bevel aan de troepen om in hunne standplaatsen te blijven, zijne werking op de beurs niet gemist; de Oostenrijksche effecten waren gisteren rijzende.

— Dat, gelijk de dagbladen gisteren meldden, Baden geheel en al door de Pruisische troepen zou ontruimd worden, is stellig onwaar. Dezen eigen dag nog, kwam een detachement Pruisische huzaren, uit Thuringen naar Baden op marsch, hier door, en binnen eenige dagen zullen nog andere suppletietroepen, zoowel kavallerie als infanterie volgen. Terwijl de Berlijnsche en Rijn-Pruisische tijdingen van ontzaggelijke oorlogstoerustingen spreken, waren hier heden geruchten in omloop van meer vredelievende depêches uit Warschau. (*Zie hierboven de telegraphische depêche uit Berlijn.*) Dit berigt werkte zeer gunstig op den koers der effecten.

Stuttgart, *29 oct.* Door het ministerie van Oorlog is heden namiddag aan de gezamenlijke regementen bevel gezonden hunne verlofgangers op te roepen. De infanterie-compagnie zal daardoor op 200 man gebragt worden. Ofschoon ook al de leden der vergadering die aanstaanden maandag bijeen zal komen, de afspraak mogen gemaakt hebben, zoolang maar eenigzins mogelijk is het Duitsche vraagstuk niet aan te roeren, ten einde in geen conflict te komen met de regering, — zoo zullen zij toch wel genoodzaakt zijn, reeds wegens het punt der onkosten die deze oproeping der verlofgangers zullen vorderen, eene verklaring te vragen. Het zal echter te bezien staan in hoeverre de regering aan dergelijke interpellatiën gehoor zal geven.

Karlsruhe, *30 oct.* Naar wij uit goede bron kunnen verzekeren, zijn al de in den laatsten tijd verspreide geruchten ten aanzien van eene vermindering der Pruisische bezettingstroepen in Baden, geheel ongegrond. Tot op dit oogenblik is ter plaatse waar het eerst het bevel meest aankomen, noch van eene vermindering, noch van het terugtrekken van het Pruisische legerkorps uit Baden, waarover onderscheidene dagbladen beuzelen, niet de minste quaestie.

Gotha, *28 oct.* Geheel onverwachts is onze standen-vergadering, bij een rescript van het staatsministerie, tegen donderdag 31 dezer, *bijeengeroepen.* De aanleiding daartoe zoude de verandering der Unie in een foederatief ofhouw- en trouw-verbond zijn, dat, gelijk bekend is, reeds een onderwerp heeft uitgemaakt der beraadslagingen van de alhier gehoudene conferentie tusschen de ministers.

Weenen, *28 oct*, Volgens het *Giornale del Trentino*, heeft zich de aartshertog *Reinier* naar Weenen begeven, om aldaar in de militaire kanselarij te treden. Hetzelfde dagblad meldt, dat een gedeelte van het garnizoen van Triente den 22sten plotseling bevel tot oprukken had ontvangen en naar Roveredo was vertrokken. Ook de *Insprucker Z.* van 25 oct. spreekt van druk doortrekken van troepen.

Berlijn, *30 oct.* Het voornaamste is, dat de Pruisische voorstellen te Warschau niet zijn aangenomen. De heer *v. Meyendorff* had de vrije conferentiën onder voorwaarde aanbevolen; hij wilde neutraliseren. Men verzekert, dat *Schwarzenberg* daarentegen, aan de belofte des Keizers herinnerd had, om den Bondsdag te erkennen, wanneer deze de ratificatie van het vredesverdrag bewerkstelligde. De zedelijke erkenning en ondersteuning des Czaars is duidelijk merkbaar. Het is zeker, dat den 12den october tusschen Wurtemberg, Beijeren en Oostenrijk een verdrag is gesloten, waarbij vastgesteld wordt, dat de besluiten van den bondsdag uitgevoerd zouden worden.

Berlijn, *31 oct. des middags.* (*Per telegraaf.*) De op het oogenblik in omloop zijnde geruchten luiden minder oorlogzuchtig. De Russische nota zou gerigt zijn tegen de politiek van den minister van Buitenlandsche Zaken. Men zegt dat een lid van het ministerie zijn ontslag zal nemen. De Fransche gezant, de heer *de Persigny* zou de meest vriendschappelijke verzekeringen gegeven hebben. — Het handelsverdrag met België is VERLENGD, *niet* zoo als eerst gemeld was, *voorloopig geweigerd.*

Berlijn, *1 nov. des middags* (*per telegraaf*). De *Neue. Preuss. Zeitung* meldt, onder dagteekening van gisteren, dat Oostenrijk bij de conferentie te Warschau, van zes door graaf *von Brandenburg* gedane voorstellen, er vier aangenomen en twee verworpen heeft. De beide laatste bestaan 1o. in de vordering van Pruisen dat het presidium van het toekomstig Duitsch centraal bestuur, zal afwisselen tusschen Oostenrijk en Pruisen, bij welke vordering Rusland het met Pruisen eens was; 2o. in de bepaling van de plaats waar de beide mogendheden in vrije conferentie zamenkomen: Pruisen stelt Dresden, Oostenrijk daarentegen Weenen voor.

BELGIE.

Brussel, *31 oct.* Niets is veranderlijker dan de plannen en voornemens in den hoogen staatkundigen atmospheer in Frankrijk. Gisteren meldde onze berigtgever ons, dat het incident *Neumayer* geschikt was, dat die generaal zijnen bevelhebbers-post te Parijs behield, en toen was hij goed onderrigt. Dit was het besluit, vastgesteld in den ministerraad die dingsdag morgen te elf ure werd gehouden. De half officiëele avondbladen bevestigen het. Maar in den namiddag zijn de zaken veranderd. Een tweede ministerraad werd te drie ure, nog een andere des avonds te acht ure gehouden en het definitieve besluit was aldus:

Het bevel over de eerste militaire divisie wordt bepaaldelijk ontnomen aan den generaal *Neumayer*, die vervangen wordt door den generaal *Carrelet*. Ter vergoeding wordt de generaal *Neumayer* benoemd tot opperbevelhebber van de 14de en 15de militaire divisiën, wier hoofdkwartieren te Nantes en Rennes gevestigd zijn.

De besluiten zijn gisteren in den *Moniteur* verschenen.

Zal de generaal *Neumayer* die vergoeding aannemen? Sommigen zeggen ja, andere neen. Wij zullen dit morgen weten. Intusschen waren de aanhangers van den generaal *Changarnier*, die dingsdag zegevierden, gisteren woedend; die van het Elysée, die zich eerst hoogst verbolgen betoonden, waren gisteren uitermate vrolijk.

Ter beurs was men in beweging, in spanning en ongerustheid.

De bevolking van Parijs is volmaakt rustig en stil.

De permanente commissie, die gisteren buitengewoon was bijeen geroepen, heeft langdurige discussiën gehouden, maar is tot geene beslissing gekomen. Alleen heeft zij het denkbeeld, de Wetgevende Vergadering onmiddellijk bijeen te roepen, verworpen en die bijeenroeping zoude dan ook vrij onverklaarbaar zijn. Daar zij binnen weinige dagen weder bijeenkomt, zoude eene buitengewone bijeenroeping der vergadering noodelooze ongerustheid in het land veroorzaken. De commissie heeft dus wijsselijk begrepen dat het beter was den 11den november af te wachten en aan de vergadering over te laten over die incidenten uitspraak te doen. Zij zal heden echter op nieuw bijeenkomen, zoo als telken donderdag plaats heeft, maar men kan vooruit reeds zeggen dat zij geen besluit van belang zal nemen.

Zoodanig is de toestand. Zij is moeijelijk, maar vooral ten gevolge van het ongeduld en de aanmatigingen der partijen.

De bevoegdheid van den minister van Oorlog om aan eenen generaal zijn bevelhebberschap te ontnemen en hem een ander te geven, is volgens het regt niet te betwisten. Toen hij den heer *Neumaijer* naar Rennes zond heeft hij niets anders gedaan dan van dat regt gebruik te maken en de aanhangers van den generaal *Changarnier* hebben, door aan die vervanging een overdreven gewigt te hechten, door haar voor te stellen als eene nederlaag, eene soort van vernedering voor den opperbevelhebber van het leger te Parijs, zich vrij onhandig betoond; zij hebben den President gedwongen, het besluit ten opzigte van den generaal *Neumayer* genomen, krachtig te handhaven, want nu de vraag zóó gesteld was, zou, indien de nederlaag en de vernedering niet voor den generaal *Changarnier* kwame, zij voor den President zelven zijn. Toen laatstgenoemde dus weigerde toe te geven, deed hij ten slotte niets anders, dan wat ieder man van karakter, ieder gezaghebber in zijne plaats gedaan zoude hebben, zoo hij dat gezag niet wilde doen verkorten.

Wanneer men nu opklimt tot de eerste oorzaken van dit incident, dan moet men erkennen, dat het Elysée veel beter gedaan had het niet uit te lokken, en dat het zelfs eene politieke kleur aan deze gansche zaak heeft gegeven, zoo het niet werkelijk, gelijk verzekerd wordt, er aan gedacht heeft den generaal *Neumayer* alleen daarom te doen vervangen, dat hij geweigerd zoude hebben de troepen, onder zijne bevelen staande, uit te noodigen, om te Satory vivats aan den President te brengen en vooral zoo het, eigenlijk, niet op den generaal *Changarnier*, maar op den generaal *Neumayer* weerwraak heeft willen nemen over de aftreding van den generaal *d'Hautpoul.*

En zie hier nu de inconsequentie: Men ontneemt aan den generaal *Neumayer* een bevelhebberschap te Parijs, omdat men hem niet genoegzaam de zaak van het Elysée toegedaan beschouwt en men zendt hem, waarheen? Naar Rennes en naar Nantes, d... is te midden van bevolkingen die doorgaan voor de minste sympathie voor den President te gevoelen.

FRANKRIJK.

Parijs, *30 oct.* Het gerucht is verspreid dat de minister van Oorlog den generaal *Changarnier* een arrest van 24 uren heeft opgelegd.

— De Pruisische gevolmagtigde minister te Parijs heeft heden ochtend eene langdurige conferentie gehad met den heer *de la Hitte*, wien hij eene nota van den heer *von Radowitz* heeft overhandigd.

— De generaal *Carrelet*, die den generaal *Neumaijer* opvolgt als opperbevelhebber der eerste militaire divisie, is oud-kolonel der municipale garde van Parijs. Hij werd door *Lodewijk Philips* tot generaal-majoor benoemd en den 10 junij 1848, onder het bestuur van generaal *Cavaignac*, tot luitenant-generaal bevorderd. Hij is groot-officier van het Legioen van Eer.

Parijs, *31 oct. des avonds te 8 ure.* (*Langs buitengewonen weg.*) In de zitting der Permanente Commissie van heden, heeft de minister *Baroche* geweigerd inlichting te geven nopens de verplaatsing van den generaal *Neumayer*, daar dit een zuiver administrative maatregel was. De Commissie heeft van dit antwoord nota genomen, zonder echter daaraan eenig bepaald gevolg te verbinden en zich verdaagd tot zaturdag. De minister van Oorlog *Schramm* was bij de zitting niet tegenwoordig.

— Het genootschap van den *Dix Décembre* heeft zich permanent verklaard.

— Volgens een gerucht zal de generaal *Perrot* worden afgezet.

— Laatste koers ter beurs van heden: 5% 92 fr. 3% 56 fr. 95 c.; Spanje 3% 33¾.

Madrid, *26 oct.* 3% 34⅝.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *1 nov.* Uitslag der stemming in het hoofd-kiesdistrict Amsterdam tot verkiezing van een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Uitgebragte geldige stemmen 1307. Volstrekte meerderheid 654.

Verkozen de heer mr. *H. Provó Kluit*, met 7.. stemmen.

Wijders bekwamen de heeren *J. J. Teding van Berkhout* 252, mr. *L. A. Lightenvelt* 152, mr. *D. Donker Curtius* 65, jhr. *J. de Bosch Kemper* 1.., mr. *J. J. Uytwerf Sterling* 17, mr. *F. van de Poll* 7, *J. J. Kicherer* 7, mr. *C. Diemont* 6, *W. Brouwer Ancher* 3, *P. H. Bicker* 3, *E. Asser* 2, mr. *J. Heemskerk Az.* 2. en nog eenige stemmen op verschillende andere personen.

— Ook hier ter stede schijnt valsche Nederl. munt in omloop gebragt te zijn, althans is dezer dagen een 50-centstuk hetwelk duidelijke kenmerken van valschheid draagt, in handen van den officier van justitie gesteld. (*Hand.*)

— Heden is aan 's rijks werf alhier, de kiel gelegd van Zr. Ms. stoom-oorlogschip *Sindoro*, zijnde het *derde* stoom-oorlogschip, dat op die werf in de laatste vier maanden op stapel is gezet. (*A. C.*)

Rotterdam, *1 nov.* Wij moeten aan die bladen welke *Hassenpflug* steeds regtuit of zijdelings blijven verdedigen, verzoeken, ons artikelen uit de Keurhessische constitutie aan te halen, die hem regt gaven te handelen, zoo als hij gehandeld heeft. Zoolang zij dit niet doen en niets tegen de geschrevene artikelen die wij opgegeven hebben, overstellen dan woorden, door een *Kurfürstlichen Staatsrath* of door de eene of andere revolutionnaire courant (al mogt zij met den naam van anti-revolutionnair prijken) uitgesproken, bewijzen zij armoede aan goede gronden. De Keurhessische constitutie is eene geschrevene grondwet. Wij staan dan op den bodem van het positieve regt. Wij tarten nu de vrienden van *Hassenpflug* uit, ons één artikel in die grondwet aan te wijzen waaruit blijkt, zelfs bij de uiterste gevolgtrekking, dat *Hassenpflug* geregtigd was zonder de toestemming der Standen, belastingen te schrijven, of te heffen. Kan men dit niet, dan zal men, indien men den naam van eerlijk man waardig wil zijn, *Hassenpflug* moeten veroordeelen als iemand, die met verkrachting van den eed, door hem op de grondwet van zijn land gezworen, den bestaanden regeringsvorm poogt omver te werpen. Het is huichelarij, bij zulk eene meineedigheid van godsdienstigheid te spreken. (*N. R. C.*)

Arnhem, *2 nov.* Wij vestigen de aandacht op de hieronder aangekondigde *wijzigingen* in de ...ting der bus van het postkantoor alhier.

Ingezonden Stukken.

De verkiezingen der leden van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en der Provinciale Staten.

TWEEDE BRIEF.

Houdt steeds vast de eendragts band,
Alle standen,
Blijven ook in wenschen een,
Die naar 't zeed'lijk doel van 't leven
Voort blijft streven
Vest het heil van 't algemeen.

Wij willen dan één woord, — één minzaam w...

de verkiezingen van Friesland ter neder schrij-
ven. Wij doen dit met openhartigheid, hoewel met
...igtigheid; want de waarheid, de naakte waar-
heid te zeggen, is noch gemakkelijk en voor velen
...n welgevallig. Het is maar al te waar, *dat elk*
...nt zijn uil een valk te zijn. Om dus de waar-
..., de naakte waarheid te zeggen, is in meer dan
... opzigt gewaagd. Zij behoorde wel bij elk als
...e vriendin, als eene goede, heilbevorderende
...endin ontvangen te worden; dan, helaas! wordt
... als zoodanige ontvangen, geëerd, geacht en be-
...ind...?

In weerwil men de grenzen der provinciën bij het
...kiezingswerk meer en min heeft overschreden,
... heeft het provincialismus daarmede niet ge-
...od.

Bij de verkiezingen in Friesland was zulks weder-
... op te merken. Luttel, en als 't ware gedwon-
..., werd er een lid buiten de provincie verkozen.
... verkoos onbeproefde voor beproefde mannen.
... waar, die jeugdige leden zijn te beschouwen
... vruchtboomen, die met vele en sierlijke bloesems
...ken. Dan men vergeet, dat bloesems nog geene
...chten zijn. De teedere boom, met bloesems be-
...n, heeft zoo veel te verduren, en kan zoo wei-
... uitstaan. Die sierlijke bloemen, zij beloven
... veel, maar één rukwind, één koude nacht
...t de bloesems af en berooft alzoo van de vruch-
... Men wordt in dezen tijd almede meer en meer
...iefd op schijn en vertooning, en deze zijn het
...ndom niet van den kundigen en verdienstelijken
...n. Want de mannen, waarvan men *iets groots*,
... goeds en loffelijks kan en mag verwachten, ver-
...ten alle vertooning. Van daar dat de middelma-
..., de schijnmannen zoo verzot zijn om hunne lig-
...men als met sieraadsteekenen te bedekken, en
... als het lieve meisje, haar geluk vindt in haar
...pje, zoo vinden deze hun geluk in hunne waarlijk
...ts beduidende versierselen.

Er zijn in Friesland drie mannen voor de Eerste
...mer verkozen, waarvan er slechts *een* in de vo-
...e Kamer zitting heeft gehad. Of deze nieuwe keuze
... vorige zal overtreffen, verwachten velen; doch
... welken grond is ons minder bekend. Wij zullen
...chten en den boom aan de vruchten leeren ken-
...; en daar de Friezen vasthouden, dat hunne
...chten beter zijn dan die van andere provinciën,
... hopen zij, door de leden der Eerste Kamer daar-
...trent ook niet in het ongelijk gesteld te zullen
...orden.

Van de vijf leden voor de Tweede Kamer, be-
kwamen er slechts *twee* de noodige stemmen, om in
... tegenwoordige Kamer zitting te nemen.

De *goede* DIRKS werd bijna algemeen verkozen;
... bevreemde niemand; hij is een verdienstelijk
..., even als *neef* JACOBUS en anderen, van het ge-
...tschap ~~van ...~~, *geschiedenis en oudheidkunde*
... *Friesland*, waarop men zoo veel prijs stelt en
...oo hoog mede loopt. Hij had dus iets bij anderen
...oor. Intusschen hebben wij nog al verwachting van
...en heer, — en maakt hij, het nu nog beter, dan
...rleden jaar, dan is het immers goed?

HUGENHOLTZ, is geacht en bemind te Dockum. Zijne
...uze moet bijval vinden; wanneer men bedenkt,
... hij een theoretisch en practisch zeeman is. Een
...afhankelijk man, die om lief of leed, de waar-
...d niet vijandig behoeft te worden.

COSTERUS en VAN HELOMA, hebben naar het schijnt
... de groote verwachting, die men van hen had,
... voldaan: zij zullen alzoo geen deel aan den
...d voor de belangen van 't lieve vaderland ne-
...n. De jeugd te Sneek, zal er bij winnen en wel-
... ware het te wenschen geweest, hem nimmer in
... gewone werkzaamheden te hebben gehinderd.
... 't is voor hem ook van meerdere waarde, als
...derwijzer algemeene goedkeuring te verwerven,
... als lid der Tweede Kamer der Staten Generaal,
...emeene kritiek.

VAN HELOMA kan rusten, en als hij een vriend
... jagen is, gaan jagen, en zoo hij vele hazen en
...rijzen schiet, zijne vrienden ten maaltijde noodi-
... en onthalen; 't was waarlijk hunne schuld niet,
... hij op nieuw niet verkozen is geworden: de hee-
... HUGUENIN en JONGSTRA hadden zoo vele vrien-
... — en de verwachtingen van hen, zijn zoo groot,
... zoo slechts bij de uitkomst de helft dier ver-
...chtingen verkregen is, men alle redenen heeft
... vergenoegd en dankbaar te zijn. Daar zoo ve-
... met die keuze dweepen, wagen wij het niet er
... op af te dingen.

...elgeen wij wenschen is alléén dit: dat zij niet
...één sierlijke bloesems, maar ook heilzame vruch-
... zullen voortbrengen.

Waar men niet op gerekend had, was de wak-
kere VAN HOËVELL te zien verkiezen. Er waren er
velen die VAN HEEMSTRA verkozen en bleven verkie-
zen, zelfs toen men bekend was met zijne benoe-
ming *als Commissaris des Konings te Utrecht.* Het
is aan dit toeval, en dat het schitterende licht van
den heer JONGSTRA alrede te Sneek zoodanig gescho-
nen had, dat zijne benoeming aldaar geschied ware:
zonder dat ware VAN HOËVELL niet benoemd. Dan nu
spijt het velen, dat hij de benoeming niet heeft aan-
genomen; daar men alsdan, om te beginnen, één
lid buiten de provincie zou gehad hebben, dat waar-
lijk, al praat hij dan wel wat veel, zeer verdien-
stelijk is en gezonde taal spreekt: anderen zijn blij-
de, dat de heer VAN HOËVELL bedankt heeft, aange-
zien dit den weg gebaand heeft om den verdienste-
lijken man A. YPEY (1) regt te doen wedervaren. Wij
hebben van dat lid der Tweede Kamer der Staten-Generaal, groote verwachting. (2) 't Is geen boom met bloesems, maar een boom die reeds schoone en aanbevelenswaardige vruchten, heeft gedragen. Die man is, zouden wij haast zeggen, onmisbaar in de Tweede Kamer voor Friesland. Het zou toch jammer zijn, dat bij eene nieuwe regterlijke organisatie, Friesland *zijn hof kwijt raakte* en dat kostbare en sierlijke gebouw, dat naauwelijks is afgewerkt, grootelijks ongebruikt zou blijven. (3) Is er iemand, om dit, zoo mogelijk te verhoeden, dan is hij die man!

Wat de Provinciale Staten aangaat, 't komt mij voor dat het hiermede gesteld is, als in andere provinciën. Men haakt naar verandering zonder te bedenken, dat alle veranderingen altijd geene verbeteringen zijn; uit dit oogpunt beschouwd loopen wij met die verkiezingen niet zoo hoog als anderen. Wij gelooven wel, dat allen het wel meenen. Dan het blijft eene waarheid: wat men niet bezit, kan men niet geven. Ook houden wij meer van mannen, die volleerd zijn, dan van hen, die met de studie eerst beginnen. Dan wij verwachten alles goeds en heilzaams voor de provincie Friesland van die mannen, en wenschen HEN en ALLEN veel geluk en zegen in hunne nieuwe en in meer dan een opzigt, hoogst belangrijke posten.

18 oct. 1850. *De Oude en Eenvoudige.*

(1) Mr. A. YPEY werd benoemd met 707 van 867 stemmen.

(2) Zie de *Arnhemsche Courant* van den 30sten januari 1849 no. 20.

(3) Dit laatste zal waarschijnlijk *ironice* bedoeld zijn; want *locale* beweegredenen mogen bij den *volksvertegenwoordiger* niet gelden. RED.

Vergadering van de Geldersche Maatschappij van Geschied- en Letterkunde, op Maandag den 4den November 1850.

Advertentiën.

HOLLOWAY'S Pillen en Zalf op Newfoundland.

CHARLES THORNE, Esq., koopman te *Harbour Grace*, had sedert lang een slecht been, waarvoor de geneeskundigen van het eiland geen raad wisten, waarop hij besloot naar *Engeland* te reizen, om te beproeven of men het aldaar genezen kon, doch voor dat hij deze voor hem moeijelijke reis ondernam, gebruikte hij als laatste toevlugt de *HOLLOWAY'S* Pillen en Zalf, waardoor hij spoedig genas. — De bijzonderheden van deze genezing zijn met het laatste pakket van den heer *SPRY* ontvangen, de eigenaar van het Nieuwsblad *Mercury*, te *Newfoundland*. Deze Pillen genezen alle soorten van huidziekten, wonden en zweren.

Door het vermeerderd debiet zijn de Prijzen thans de volgende:

Doosjes Pillen van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50; *Potjes Zalf* van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Zijn op *franco-aanvrage* à contant te bekomen, bij den Heer *J. STRAATMAN*, Hoofddepôthouder te *'s Hertogenbosch*; den Heer *F. ROMEIJN Zn.*, Depôthouder te *Arnhem*; den Heer *B. ADAMA*, Depôthouder te *Amsterdam*; alsmede *Londen*, Strand 244, *HOLLOWAY'S* Etablissement.

Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij.

WINTERDIENST 1850.

Met de snelvarende Stoombooten No. 22 en Prins JOINVILLE.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*.

Des **MAANDAGS** en **ZATURDAGS**, 's morgens te **HALF ZEVEN** ure. De Booten arriveren gewoonlijk zoo vroegtijdig te *Rotterdam*, dat de Passagiers nog met den te 3 ure naar *'s Hage* enz. vertrekkenden Spoortrein, verder kunnen reizen.

Van *Arnhem* naar *Keulen* en *Mannheim*.

Des **ZONDAGS**, 's namiddags na arrivement der Stoomboot van *Rotterdam* en Spoortrein van *Amsterdam*.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*.

Des **ZONDAGS**, 's morgens te 6 ure.

L O N D E N.

De Boot, welke des Maandags van *Arnhem* vertrekt, correspondeert met het Dingsdags naar *Londen* vertrekkende Stoomschip *Batavier*, en die welke des Zaturdags vertrekt met het des Zondags naar *Londen* vertrekkende Stoom-Schroefschip *Fijenoord*.

PASSAGIERS-VRACHTEN.

VAN ARNHEM NAAR:

	Voor-Kajuit. *Enkele Reis.*	Groote Kajuit. *Enkele Reis.*	Voor-Kajuit. *Heen en terug.*	Groote Kajuit. *Heen en terug.*
Londen . . .	*f* 11.40	*f* 19.20	*f* 17.10	*f* 28.80
Rotterdam .	» 1.25	» 2.50	» 1.85	» 3.75
Vreeswijk .	» 0.80	» 1.60	» 1.20	» 2.40
Duisburg . .	» 1.10	» 2.20	» 1.65	» 3.30
Keulen. . . .	» 1.75	» 3.50	» 2.60	» 5.25
Mainz. . . .	» 4.00	» 8.00	» 6.00	» 12.00
Mannheim .	» 5.00	» 10.00	» 7.50	» 15.00

De GOEDEREN worden zooveel mogelijk op de vrijhavens van *Mannheim*, *Mainz*, *Bieberich*, enz. geladen en *NIET* te *Emmerik* gelost.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij

J. W. TER HAAR,
Agent te *Arnhem*.

NB. DE DIENSTEN

Van *Arnhem* naar *Rotterdam* des Woensdags;

Van *Arnhem* naar *Mannheim* des Donderdags;

Van *Rotterdam* naar *Arnhem* des Donderdags,

ZIJN VERVALLEN.

Burgerlijke stand.

TIEL,

Van 22 tot en met 29 oct.

Gehuwd: Geene.

Bevallen: C. H. Roosendaal, geb. van Haaften, D. — J. B. Schröder, geb. Onink, Z. — M. van Uitert, geb. Vervloet, Z.

Overleden: G. van Soelen, 6 w. — A. van de Venne, huisvrouw van P. Schoots, 50 j.

WAGENINGEN:

Van 22 tot en met 28 oct.

Gehuwd: J. Westbroek met A. Mulder.

Bevallen: Geene.

Overleden: H. Willemsen, 16 j.

Marktprijzen.

ARNHEM, 1 november.

Oude *Weit* van *f* 7.50 tot 9.15; Nieuwe van *f* 6[illegible] tot 8.75. — *Rogge* van *f* 6.00 tot 6.30. — *Boekweit* van *f* 5.70 tot 6.00. — *Garst* *f* 4.90 tot 0.00. — *Vriesche Haver* van *f* 0.00 tot 0.00. — *Voerhaver* van *f* 2.80 tot 3.15. — *Witte Boonen* van *f* 0.00 tot 0.00. *Paardeboonen* van *f* 6.10 tot 0.00. — Graauwe *Erwten* van *f* 11.50 tot 0.00; Groene van *f* 12.25 tot 00.00. Gele van *f* 0.00 tot 0.00. — *Koolzaad* van *f* 00[illegible] tot 00.00; *Aveelzaad* van *f* 0.00 tot 0.00; *Klaverzaad* van *f* 00.00 tot 00.00. — *Aardappelen* *f* 1[illegible] tot 1.95. — *Boter* van *f* 0.65 tot 0.76 het pond.

Waterhoogte te Arnhem.

2 Nov. 1 El 6 Palm 5 Duim; gew. 0 D. gev. 0[illegible]

WINTER-DIENST VAN AF 1 NOVEMBER 1850.

AANKOMST EN VERTREK DER BRIEVEN-POSTEN TE ARNHEM.

AANKOMST.

	Dagelijks.	
Van Utrecht, Amsterdam, en Haarlem	4 maal.	Om 5 uur 's morgens en met de drie spoortreinen.
Leiden en 's Hage . . .	3 »	Om 5 uur 's morgens en met den 1sten en 3den spoortrein.
Delft, Schiedam en Rotterdam	2 »	1sten en 3den spoortrein
Amersfoort	2 »	1sten en 3den spoortrein.
Apeldoorn	2 »	1sten spoortrein en om 12 u.
Elburg, Harderwijk, Kampen en Hattem . . .	1 »	Om 5 uur 's morgens of 1sten spoortrein.
Wageningen	4 »	Om 5 u. en 3den spoortrein.
België, Frankrijk . . .	1 »	1sten spoortrein.
Nijmegen	3 »	6 u. 's morg. 11 u. 4 u.
Zwolle	2 »	4 » » 4 » 's av.
Deventer, Zutphen . . .	3 »	4 » » 11 » 4 u. 's av.
Doesborgh	2 »	11 uur 's morg. 6 » »
Ede, Scherpenzeel, Veenendaal	3 »	Met de drie spoortreinen.
Velp	4 »	4 u. 's m. 11 u. 4 u. 6 u.
De Steeg, Dieren en Brummen	3 »	4 » » 11 » 4 »
Elden, Elst en Lent . .	3 »	6 » » 11 » 4 »
Hanover, Bremen en Hamburg	1 »	6 » »
Zevenaar, Elten, Emmerik en geheel Duitschland .	2 »	6 » » 7 » 's avonds.

Het postkantoor te Arnhem is geopend, van 's morgens 5 uur tot 7 uur, van 9 uur tot 3½ uur en van 4½ tot 8½ uur 's avonds.

Tot het deponeren van geld-artikels of incasseren van wissels, van 9 uur tot 10 uur 's morgens, van 12 uur tot [illegible] en van 6 uur tot 7 uur 's avonds.

[illegible] worden de brieven, met den tweeden spoortrein vertrekkende, zoo zulks verlangd wordt, te Amsterdam aan de Beurs bezorgd.

VERTREK.

	Dagelijks.		Ligting der Bus[illegible]
Naar Utrecht en Amsterdam	4 maal.	Per drie spoortreinen en per postkar om 7¼ u. 's avonds.	6½ uur 11 u. 4¾ u. en [illegible] 's avonds.
Haarlem, Leijden, 's Hage, Delft, Schiedam, Rotterdam, Dordrecht en Gouda	3 »	Per 1sten en 2den spoortrein en per postkar 's avonds om 7¼ uur.	6½ u., 11 u. en 7 u. 's avo[nds]
Gorinchem, Breda	2 »	1sten en 3den spoortrein.	6½ » 's morg. en 4¾ u. '[s avonds]
Belgie, Frankrijk en geheel Zeeland.	1 »	Per 3den spoortrein.	4¾ » 's avonds.
Amersfoort	2 »	Per 1sten en 3den spoortrein.	6½ » 's morg. en 4¾ 's a[vonds]
Apeldoorn	2 »	Om 2½ uur per diligence en 3den spoortrein.	2 » 's nam. en 4¾ u. 's [avonds]
's Bosch, Noord-Braband	2 »	4 uur 's morgens en 3den spoortrein.	3½ » 's morg. en 4¾ u. '[s avonds]
Harderwijk, Elburg, Nijkerk, Kampen en Hattem	1 »	Per 3den spoortrein.	4¾ » 's avonds.
Doesborgh, Zutphen en Deventer . .	3 »	Per post om 6 uur, 11 uur en 2½ uur.	5½ » 's morg., 10½ u., [illegible]
Zwolle	3 »	Per post om 6 uur, 11 uur en 3den spoortrein.	5½ » 's morg., 10½ u., 4[illegible]
Groningen, Drenthe en Friesland . .	2 »	Per post om 6 uur en 3den spoortrein.	5½ » 's morg. en 4¾ u. [illegible]
Nijmegen	4 »	Om 4 uur 's morgens, 11 u., 2½ u. en 8 u. 's avonds,	3½ » » 10½ u., 2[illegible] en 7½ u.
Provincie Limburg	1 »	11 uur 's morgens.	10½ uur 's morg.
Goor, Oldenzaal, Almelo en Enschede	1 »	11 uur 's morgens.	10½ » »
Winterswijk	1 »	6 uur 's morgens.	5½ » »
Wageningen.	4 »	Per 3 spoortreinen en per postkar 7½ uur 's av.	6½ u., 11 u., 4¾ u. en [illegible]
Tiel	2 »	Per 2den spoortrein en 7½ uur 's avonds.	11 » en 7 uur 's avo[nds]
Veenendaal	3 »	Per drie spoortreinen,	6½ » 11 uur en 4¾ [illegible]
Ede en Scherpenzeel.	2 »	Per 1sten en 3den spoortr.	6½ » en 4¾ uur.
Velp	3 »	Om 6 uur 's morgens, 11 en 2½ uur.	5½ » 10½ uur en 2 u[ur]
De Steeg, Dieren en Brummen . . .	2 »	Om 6 uur 's morgens en 2½ uur.	5½ » en 2 uur.
Elden, Elst en Lent	2 »	Om 11 uur 's morgens en 2½ uur.	10½ » en 2 uur.
Zevenaar, Emmerik, Hanover, Bremen, Hamburg, Denemarken, Zweden, Rusland, Oostenrijk, Zwitzerland, Turkije, Italië en geheel Duitschland	2 »	11 uur 's morgens en 9 uur 's avonds.	10½ » 's morg., 8¾ u.

Afzonderlijk verkrijgbaar bij den Uitgever dezer à 5 Cents.

[illegible] dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f[illegible] en voor [illegible] regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.